

Zasady szacowania szkód wyrządzonych przez dziki w gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim oraz wypłata odszkodowań.

1. Podstawa prawna

Sprawy dotyczące szkód łowieckich regulują przepisy rozdziału 9 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie (tekst jedn. Dz. U. Nr 127, poz. 1066 z 2005 roku z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska z dnia 8 marca 2010 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych. (Dz. U. nr 45, poz. 272).

2. Wymagane dokumenty

Wniosek o odszkodowanie

3. Miejsce złożenia dokumentów

Dokumenty należy wysłać listem poleconym na adres koła łowieckiego dzierżawiącego teren, na którym zostały wyrządzone szkody.

Informację o adresie do koła łowieckiego można uzyskać:

Urząd Miejski w Kałuszynie, ul. Poczтова 1, 05-310 Kałuszyn, parter, pokój nr 6a,

tel. (25) 757 66 18 wew. 16, rolnictwo@kaluszyn.pl

Poniedziałek 9:00 – 17:00

Wtorek - piątek 7:30 – 15:30

4. Forma załatwienia sprawy

§ 1 Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska z dnia 8 marca 2010 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych. (Dz. U. nr 45, poz. 272) określa obowiązki zarówno dzierżawcy lub zarządcy koła łowieckiego jak i obowiązki właściciela lub posiadacza gruntu.

Ustęp 1 Rozporządzenia stanowi, że dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego informuje właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwą terytorialnie izbę rolniczą o osobach uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń szkód wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny w uprawach i płodach rolnych.

Ustęp 2 natomiast stanowi, że właściciel lub posiadacz gruntu, na którym powstała szkoda, zwany dalej "poszkodowanym", zgłasza szkodę w formie pisemnej osobie, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia, a w przypadku szkód wyrządzonych w sadach - w terminie 14 dni od dnia jej powstania z jednoczesnym określeniem liczby uszkodzonych drzew.

Dodatkowo w ustępie 3 rozporządzenia zobowiązuje dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego do prowadzenia ewidencji zgłoszeń.

Zgodnie z § 2 ust. 1. Rozporządzenia wstępnego szacowania szkody, zwanego dalej „ogłędzinami”, ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody dokonują upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, zwani dalej „szacującymi”, przy udziale poszkodowanego albo jego pełnomocnika oraz, na żądanie jednej ze stron, przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej.

Ogłędzin oraz szacowania szkód dokonuje się w terminie siedmiu dni od daty zgłoszenia szkody. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia poszkodowanego o terminie ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody nie później niż na 2 dni przed ich dokonaniem, a za porozumieniem stron - w terminie krótszym.

Nieobecność zawiadomionego poszkodowanego nie wstrzymuje dokonania oględzin lub ostatecznego szacowania szkody.

Z oględzin oraz szacowania szkody szacujący sporządza protokół, który podpisują szacujący szkodę, poszkodowany lub jego pełnomocnik oraz przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej, jeżeli uczestniczył w oględzinach lub ostatecznym szacowaniu szkody. Wzór protokołu ustalony został w załączniku przedmiotowego rozporządzenia. **Protokół sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla każdej strony.**

Należy przypomnieć, że protokół ten jest dokumentem potwierdzającym w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa działania siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności na gruntach rolnych zgodnie z §1 pkt 3d Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 października 2009 roku (Dz. U. 168 poz. 1326).

W przypadku, gdy poszkodowany jest nieobecny lub odmawia podpisania protokołu, szacujący zamieszcza o tym informację w protokole, z podaniem przyczyny braku podpisu. Poszkodowany może wnieść również zastrzeżenia do protokołu.

Podczas dokonywania oględzin ustala się:

- gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę,
- rodzaj, stan i jakość uprawy,
- obszar całej uprawy,
- szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona
- szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze.

Zgodnie z § 4 ust. 1 Ostatecznemu szacowaniu podlegają straty ilościowe i jakościowe powstałe w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia uprawy lub płodów rolnych.

Ostatecznego szacowania oraz określenia wysokości odszkodowania dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy lub płodu rolnego.

O terminie planowanego sprzętu uszkodzonych upraw lub płodów rolnych poszkodowany jest obowiązany powiadomić szacującego w formie pisemnej w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem.

Podczas ostatecznego szacowania ustala się:

- gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę;
- rodzaj uprawy lub płodu rolnego;
- stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego;
- obszar całej uprawy lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego;
- obszar uprawy, która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze;
- plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- rozmiar szkody;
- wysokość odszkodowania.

Ustalenia rozmiaru szkody dokonuje się poprzez:

- pomnożenie obszaru uprawy, która została uszkodzona, oraz procentu jej zniszczenia, a następnie pomnożenie tak uzyskanej powierzchni zredukowanej oraz plonu z 1 ha - w przypadku szkód w uprawach;
- ustalenie szacunkowej masy uszkodzonego płodu rolnego - w przypadku szkód w płodach rolnych.

Wysokość odszkodowania oblicza się zgodnie z § 4 ust 7 rozporządzenia wysokość odszkodowania ustala się, mnożąc rozmiar szkody przez cenę skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku gdy nie jest prowadzony skup - cenę rynkową z dnia ostatecznego szacowania szkody, w rejonie powstania szkody. Wysokość odszkodowania pomniejsza się odpowiednio o nie poniesione koszty zbioru, transportu i przechowywania.

Inaczej jest ze szkodą wyrządzoną na łąkach i pastwiskach. Wysokość odszkodowania za szkody wyrządzone przez dziki na łąkach i pastwiskach ustala się na podstawie wartości utraconego plonu (masy zielonej lub siana) w danym sezonie wegetacyjnym oraz kosztów doprowadzenia uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego; koszty te wylicza się na podstawie aktualnych cen prac agrotechnicznych oraz wartości rynkowej nasion niezbędnych do wysiania.

Nie uprzątnięcie pól z uszkodzonej uprawy po dokonaniu ostatecznego szacowania szkody wyklucza możliwość ponownego szacowania szkody w przypadku dalszego zwiększenia się szkody.

Jeżeli nie uprzątnięcie pól, po dokonaniu ostatecznego szacowania szkody, spowodowane było warunkami atmosferycznymi, dopuszcza się, za porozumieniem stron, ponowne szacowanie szkody, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia ostatecznego szacowania szkody. Nie dotyczy to przypadków określonych w art. 48 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie.

Przy ostatecznym szacowaniu szkód wyrządzonych w uprawach rolnych wymagających zaorania wysokość odszkodowania ustala się, jeżeli szkoda powstała:

- w okresie do dnia 15 kwietnia - na 25%,
- w okresie od dnia 16 kwietnia do dnia 20 maja - na 40%,
- w okresie od dnia 21 maja do dnia 10 czerwca - na 60%,
- w okresie od dnia 11 czerwca - na 85% kwoty obliczonej według zasad określonych w § 4 ust 7.

Wypłaty odszkodowań dokonują dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich **w terminie trzydziestu dni** od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody albo od dnia sporządzenia protokołu ponownego szacowania szkody, o ile ponowne szacowanie miało miejsce.

Przepisy § 1-6 Rozporządzenia tj. omówione powyżej stosuje się odpowiednio do:

- szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną w uprawach i płodach rolnych;

- szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie, na obszarach nie wchodzących w skład obwodów łowieckich;
- wypłaty odszkodowań za szkody, o których mowa w pkt 1 i 2.

W przypadku Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe obowiązki związane z szacowaniem szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za nie wykonuje właściwe nadleśnictwo.

Zgodnie z artykułem 48 ustawy z dnia 13 października 1995 roku – Prawo Łowieckie odszkodowanie nie przysługuje:

- osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa jako deputaty rolne na gruntach leśnych,
- posiadaczom uszkodzonych upraw lub płodów rolnych, którzy nie dokonali ich sprzętu w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu zbioru tego gatunku roślin w danym regionie, określonego przez sejmik wojewódzki w drodze uchwały,
- posiadaczom uszkodzonych upraw lub plonów rolnych, którzy nie wyrazili zgody na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom,
- za szkody nie przekraczające wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na 1 hektar uprawy,
- za szkody powstałe w płodach złożonych w sterty, stogi i kopce, w bezpośrednim sąsiedztwie lasu,
- za szkody w uprawach rolnych założonych z rażącym naruszeniem zasad agrotechnicznych.

Ponadto zgodnie z artykułem 47 ustawy właściciele lub posiadacze gruntów rolnych i leśnych powinni, zgodnie z potrzebami, współdziałać z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich w zabezpieczaniu gruntów przed szkodami.

Najważniejsza w tej trudnej kwestii jest wola polubownego załatwienia sprawy. W przypadku gdy pomiędzy właścicielem lub posiadaczem gruntu, a dzierżawcą lub zarządcą obwodu łowieckiego powstał spór o wysokość wynagrodzenia za szkody łowieckie, strony mogą zgodnie z art. 47 ustawy Prawo Łowieckie zwrócić się do właściwego ze względu na miejsce powstałej szkody organu gminy w celu mediacji dla polubownego rozstrzygnięcia sporu.

Jeżeli mediacje nie zmieniają stanowiska stron i sprawa nie zostanie załatwiona polubownie pozostaje wniesienie sprawy do Sądu z powództwa cywilnego i dochodzenie należnego rolnikowi odszkodowania w postępowaniu sądowym, co pociąga za sobą dodatkowe koszty.